

УДК 343.98:624

<https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.27>

Таран Анастасія Сергіївна

старший судовий експерт Кропивницького відділення
Київського науково-дослідного інституту судових експертиз
Міністерства юстиції України

<https://orcid.org/0009-0005-9822-8218>
anastasia.taran.2525@gmail.com

Бібліографічний опис статті: Таран А.С. (2026). Помилкове уявлення про зміну цільового призначення земельних ділянок при їх накладанні. *Криміналістика і судова експертиза*, 71, 422-435. doi: <https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.27>

ПОМИЛКОВЕ УЯВЛЕННЯ ПРО ЗМІНУ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ПРИ ЇХ НАКЛАДАННІ

У статті досліджується проблема помилкового уявлення щодо зміни цільового призначення земельної ділянки у випадку її накладання на іншу земельну ділянку. **Проблематика дослідження** полягає у необхідності розмежування таких явищ, як накладання земельних ділянок та зміна цільового призначення земельних ділянок, оскільки на практиці під час проведення земельно-технічних експертиз та експертиз з питань землеустрою, орган, який призначає експертизу, помилково вважає, що у разі накладання однієї земельної ділянки на іншу відбувається автоматична зміна цільового призначення тієї чи іншої земельної ділянки, хоча ці явища мають різну правову природу. **Метою дослідження** є аналіз положень земельного законодавства, що стосуються формування земельних ділянок і визначення їх меж як основи для встановлення факту накладання, а також зміни їх цільового призначення, розмежування даних процедур, оскільки накладання земельних ділянок є наслідком помилок у координатах поворотних точок меж земельних ділянок, водночас цільове призначення земельної ділянки визначає конкретний напрям її використання та правовий режим і встановлюється у визначеному законодавством порядку. **Методологічною основою** роботи стали загальні діалектичні та загальнонаукові методи, а саме аналіз, синтез, порівняння, опис, а також практичний приклад експертного дослідження із використанням цифрового моделювання земельних ділянок у програмному комплексі «Autodesk AutoCAD», що дозволило всебічно та комплексно роз-

глянути питання щодо помилкового уявлення про зміну цільового призначення земельної ділянки при її накладанні на іншу земельну ділянку. **Наукова новизна** полягає в чіткому розмежуванні факту накладання земельних ділянок та зміни цільового призначення земельної ділянки при проведенні земельно-технічних експертиз та експертиз з питань землеустрою, в обґрунтуванні, що накладання земельних ділянок має технічний характер і не є правовою підставою для автоматичної зміни категорії земель та/або виду цільового призначення земельної ділянки. У **висновках** підтверджується, що встановлення факту накладання земельних ділянок не свідчить про зміну її цільового призначення, що визначає конкретний напрям її використання та правовий режим.

Ключові слова: земельна ділянка, цільове призначення земельної ділянки, зміна цільового призначення земельної ділянки, накладання земельних ділянок, межі земельної ділянки, координати земельної ділянки.

Taran Anastasiia

*Senior Forensic Expert,
Kropyvnytskyi Branch,
Kyiv Scientific Research Institute of Forensic Expertise
of the Ministry of Justice of Ukraine*

<https://orcid.org/0009-0005-9822-8218>
anastasia.taran.2525@gmail.com

MISCONCEPTION ABOUT CHANGING THE INTENDED PURPOSE OF LAND PLOTS WHEN THEY ARE OVERLAP

To cite this article: Taran, A.S. (2026). Pomytkove uivavlennia pro zminu tsilovoho pryznachennia zemelnykh dilianok pry yikh nakladanni [Misconception about changing the designated purpose of land plots when they overlap]. *Criminalistics and Forensics*, 71, 422-435. doi: <https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.27>

The article examines the problem of misconceptions regarding the change of the purpose of a land plot in the event of its overlap with another land plot. The research problem lies in the need to distinguish between such phenomena as the overlap of land plots and the change of the purpose of land plots, since in practice, during land technical expertise and expertise on land management issues, the body that appoints the expertise mistakenly believes that in the event of the overlap of one land plot with another, the purpose of this or that land plot automatically changes, although these phenomena have a different legal nature. **The purpose** of the study is to analyze the provisions of land legislation concerning the formation of land plots and the determination of their

boundaries as the basis for establishing the fact of overlap, as well as the change of their purpose, the delimitation of these procedures, since the overlap of land plots is a consequence of errors in the coordinates of the turning points of the boundaries of land plots, while the purpose of the land plot determines the specific direction of its use and legal regime and is established in the manner prescribed by law.

The methodological basis of the work was general dialectical and general scientific methods, namely analysis, synthesis, comparison, description, as well as a practical example of expert research using digital modeling of land plots in the Autodesk AutoCAD software package, which allowed us to comprehensively and comprehensively consider the issue of the misconception about the change in the purpose of a land plot when it is superimposed on another land plot. **The scientific novelty** lies in the clear distinction between the fact of superimposition of land plots and the change in the purpose of a land plot when conducting land technical examinations and examinations on land management issues, in the justification that the superimposition of land plots is of a technical nature and is not a legal basis for automatically changing the category of land and/or the type of purpose of the land plot. **The conclusions** confirm that establishing the fact of superimposition of land plots does not indicate a change in its purpose, which determines the specific direction of its use and legal regime.

Keywords: land plot, purpose of the land plot, change in the purpose of the land plot, overlapping land plots, boundaries of the land plot, coordinates of the land plot.

Постановка проблеми

На сьогоднішній день досить часто органом, який призначає експертизу, на вирішення експерту разом із питанням про накладання земельних ділянок, яке вирішується в рамках проведення земельно-технічної експертизи, ставиться питання про зміну їх цільового призначення, що у свою чергу, вирішується в рамках проведення експертизи з питань землеустрою. Поширеною є помилкова позиція, відповідно до якої у разі накладання однієї земельної ділянки на іншу відбувається нібито зміна цільового призначення однієї земельної ділянки на цільове призначення іншої. Таке тлумачення суперечить змісту земельного законодавства та створює помилкове твердження про правову процедуру зміни цільового призначення земельної ділянки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Про накладання земельних ділянок у своїй публікації звертається судовий експерт Мисковець Н.О., у якій, поміж іншого, досліджено трактування процесу накладання земельних ділянок та запро-

поновано введення термінів «накладання земельних ділянок» та «пляма накладання земельних ділянок» [1].

Про цільове призначення земельної ділянки у своїх публікаціях звертаються, а саме:

Сіряченко І.І., у якій досліджено проблеми визначення та співвідношення між собою термінів та понять земельного законодавства, а саме «основне цільове призначення земель», «цільове призначення», «функціональне використання», «дозволене використання» земельних ділянок у Земельному законодавстві України, які виступають одними з основних інструментів управління земельними ресурсами та контролю за їх раціональним використанням [2].

Харитонова Т.Є., у якій з'ясовано тлумачення та суть терміну «цільове призначення земельної ділянки», а також визначення тих відомостей, які мають зазначатися у договорі емфітевзису при описі цільового призначення земельної ділянки [3].

Бєлоусова Н.В., у якій розглянуто питання нормативно-правового регулювання процедури відведення земельної ділянки зі зміною цільового призначення для потреб промисловості, висвітлено теоретико-методологічні питання проведення процедури складання проєктів землеустрою, у яких передбачено зміну цільового призначення земельної ділянки на землі промисловості, обґрунтовано механізм встановлення порядку порушення чи зміни цільового призначення земельної ділянки, з урахуванням використання нормативно-правових документів у різних випадках, що передбачають земельні відносини [4].

Гарашенко Д.Р., у якій проведено аналіз поділу, об'єднання та зміни цільового призначення земельної ділянки як цивільного правочину, досліджено правові наслідки таких дій, а також виявлено основні ризики та обмеження, що можуть виникати у процесі їх реалізації [5].

Пархоменко М.М. та Кандаля Н.О., у якій визначено теоретично-правову природу цільового призначення земельних ділянок, проведено пошук способів адаптування наявного розподілу земель відповідно до потреб землевласників та землекористувачів, визначено сучасне поняття «цільове призначення земельних ділянок» [6].

Руденко Т.С., у якій визначено зміст та правову природу цільового призначення земельних ділянок, здійснено пошук раціонального закріплення існуючого розподілу земель відповідно до потреб землевласників та землекористувачів [7].

Смоленко Є.Г., у якій проведено комплексний аналіз особливостей зміни цільового призначення земельних ділянок у контексті судового захисту, з урахуванням положень українського законодавства та практики його застосування, виявлено прогалини у правовому регулюванні, визначено основні проблеми, що виникають у цій сфері, а також розроблено рекомендації щодо вдосконалення законодавства і механізмів захисту прав суб'єктів земельних право-

відносин [8].

Однак, незважаючи на дослідження окремих питань щодо накладання земельних ділянок та окремо питань щодо встановлення та зміни цільового призначення земельної ділянки, дослідження зміни цільового призначення при їх накладанні залишається відкритим.

Мета дослідження

Мета статті полягає у дослідженні формування земельних ділянок і визначення їх меж як основи для встановлення факту накладання у судовій експертизі, а також у розмежуванні накладання земельних ділянок як просторового явища із правовою процедурою встановлення та зміни їх цільового призначення.

Виклад основного матеріалу

Ліва частина питань при призначенні експертиз за експертними спеціальностями 10.7 «Розподіл земель та визначення порядку користування земельними ділянками» та 10.20 «Дослідження з питань землеустрою» стосуються питань про накладання земельних ділянок та зміну цільового призначення земельної ділянки. Орган, який призначає експертизу, помилково вважає, що при накладанні однієї земельної ділянки на іншу відбувається нібито зміна цільового призначення однієї земельної ділянки на цільове призначення іншої.

З огляду на те, що на практиці зазначені явища помилково розглядаються як взаємопов'язані, хоча мають різну природу, для належного розуміння їх сутності доцільно проаналізувати норми земельного законодавства, що регулюють формування земельних ділянок, визначення їх меж, а також порядок встановлення і зміни цільового призначення.

Отже, згідно із ч. 1 ст. 79 Земельного кодексу України земельна ділянка – це частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, з визначеними щодо неї правами [9].

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» межа земельної ділянки – умовна замкнена ламана лінія, що розмежовує земельні ділянки [10].

Згідно з положеннями ст. 79¹ Земельного кодексу України формування земельної ділянки здійснюється за відповідною документацією із землеустрою і передбачає визначення її площі, меж та внесення інформації про неї до Державного земельного кадастру [9].

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про Державний земельний кадастр» Державний земельний кадастр – єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, розташовані в межах дер-

жавного кордону України, їх цільове призначення, обмеження у їх використанні, а також дані про кількісну і якісну характеристику земель, їх оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами, про меліоративні мережі та складові частини меліоративних мереж [11].

Згідно ч. 1 ст. 21 Закону України «Про Державний земельний кадастр» відомості про межі земельної ділянки вносяться до Державного земельного кадастру на підставі відповідної документації із землеустрою [11].

Згідно ст. 1 Закону України «Про землеустрій» документація із землеустрою (землевпорядна документація) - затверджені в установленому порядку текстові та графічні матеріали, якими регулюється використання та охорона земель державної, комунальної та приватної власності, а також матеріали обстеження і розвідування земель тощо [12].

У складі відповідних документацій із землеустрою згідно із ст. 49¹, 50, 55, 56, 57 Закону України «Про землеустрій» має міститись кадастровий план земельної ділянки [12].

Згідно ч. 1 ст. 34 Закону України «Про Державний земельний кадастр» невід'ємною частиною кадастрового плану земельної ділянки, поміж іншого, є таблиці із зазначенням координат усіх поворотних точок меж земельної ділянки [11].

Згідно п. 15 Порядку ведення Державного земельного кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 №1051, документація із землеустрою та оцінки земель, яка є підставою для внесення відомостей (змін до них) до Державного земельного кадастру, подається Державному кадастровому реєстраторові, що здійснює внесення таких відомостей у електронній формі відповідно до вимог Закону України «Про землеустрій» та у формі електронного документа відповідно до вимог Закону України «Про Державний земельний кадастр».

Вимоги до змісту, структури і технічних характеристик електронного документа визначені у додатку 1 [13].

Згідно підпункту 1 п. 28 Вимог до змісту, структури і технічних характеристик електронного документа (додаток 1 до Порядку ведення Державного земельного кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 №1051), метрична інформація електронного документа (MetricInfo) складається з таких елементів, в яких зазначається:

в елементі «Система координат» (CoordinateSystem) – дані про одну із систем геодезичних координат:

система координат СК42 (шестиградусна зона) (SC42) – державна система геодезичних координат 1942 року (в шестиградусних зонах), введена в дію постановою Ради Міністрів СРСР від 7 квітня 1946 р. №760;

система координат СК-42 (трьохградусна зона) (SC42_3) – державна система геодезичних координат 1942 року (в трьохградусних

зонах);

місцева система координат (Local) – система геодезичних координат, утворена від державної системи координат;

система координат УСК-2000 (USC2000) – державна геодезична референсна система координат УСК-2000;

система координат WGS84 (WGS84) – світова геодезична референсна система WGS-84;

система координат 1963 року (SC63) – умовна система координат 1963 року, введена в дію постановою ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР від 14 лютого 1963 р. №208-76 [13].

Отже, точне місцеположення земельної ділянки визначається за допомогою геодезичних координат в певній системі координат.

А тому, для вирішення питання про накладання земельних ділянок експерту необхідно зіставити координати поворотних точок меж однієї земельної ділянки з координатами поворотних точок меж іншої земельної ділянки, побудувавши їх цифрову модель, наприклад, у програмному комплексі «Autodesk AutoCAD» – системі автоматизованого проектування і креслення.

У результаті зіставлення координат експертом встановлюється факт накладання земельних ділянок або ж його відсутність.

Таким чином, згідно з вищезазначеним, накладання земельних ділянок є наслідком помилок у координатах поворотних точок меж земельних ділянок, що можуть виникати найчастіше під час виконання землевпорядних робіт або внесення відомостей до Державного земельного кадастру, оскільки в реальному фізичному просторі дві земельні ділянки не можуть одночасно займати одну і ту ж саму територію.

Подібним чином, одна і та ж сама територія не може одночасно мати різне цільове призначення, оскільки законодавчо визначено наступне.

Згідно положень ст. 18 Земельного кодексу України до земель України належать усі землі в межах її території, в тому числі острови та землі, зайняті водними об'єктами, які за основним цільовим призначенням поділяються на категорії. Категорії земель України мають особливий правовий режим [9].

Згідно ст. 19 Земельного кодексу України землі України за основним цільовим призначенням поділяються на такі категорії:

- а) землі сільськогосподарського призначення;
- б) землі житлової та громадської забудови;
- в) землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення;
- г) землі оздоровчого призначення;
- г) землі рекреаційного призначення;
- д) землі історико-культурного призначення;
- е) землі лісогосподарського призначення;
- є) землі водного фонду;
- ж) землі промисловості, транспорту, електронних комунікацій,

енергетики, оборони та іншого призначення.

Земельні ділянки кожної категорії земель, які не надані у власність або користування громадян чи юридичних осіб, можуть перебувати у запасі.

Земельна ділянка, яка за основним цільовим призначенням належить до відповідної категорії земель, відноситься в порядку, визначеному цим Кодексом, до певного виду цільового призначення, що характеризує конкретний напрям її використання та її правовий режим [9].

Згідно ст. 1 Закону України «Про землеустрій» цільове призначення земельної ділянки – допустимі напрями використання земельної ділянки відповідно до встановлених законом вимог щодо використання земель відповідної категорії та визначеного виду цільового призначення [9].

Види цільового призначення земельних ділянок визначені Додатком 59 «Класифікатор видів цільового призначення земельних ділянок» до Порядку ведення Державного земельного кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 №1051 [13].

Відповідно до ст. 20 Земельного кодексу України при встановленні цільового призначення земельних ділянок здійснюється віднесення їх до певної категорії земель та виду цільового призначення.

При зміні цільового призначення земельних ділянок здійснюється зміна категорії земель та/або виду цільового призначення.

Віднесення земельних ділянок до певної категорії та виду цільового призначення земельних ділянок здійснюється за рішенням відповідного органу або їх власниками (користувачами) у визначених законом випадках.

Категорія земель та вид цільового призначення земельної ділянки визначаються в межах відповідного виду функціонального призначення території, передбаченого затвердженим комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади або генеральним планом населеного пункту або без додержання цих вимог у визначених законодавством випадках.

При внесенні до Державного земельного кадастру відомостей про встановлення або зміну цільового призначення земельної ділянки належність земельної ділянки до відповідної функціональної зони визначається за даними Державного земельного кадастру.

Зміна цільового призначення земельної ділянки не потребує розроблення документації із землеустрою, прийняття рішень відповідними органами та погодження у визначених законом випадках.

Відповідно до п. 23 перехідних положень Земельного кодексу України до внесення до Державного земельного кадастру відомостей про функціональні зони зміна цільового призначення земельних ділянок здійснюється за проектами землеустрою щодо їх відведення. Рішення про зміну цільового призначення земельних діля-

нок у таких випадках приймається за рішенням відповідного органу у визначених законом випадках.

Зміна цільового призначення земельних ділянок може здійснюватися їх власниками (користувачами) без розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у визначених законом випадках.

До внесення до Державного земельного кадастру відомостей про функціональні зони належність земельної ділянки до функціональної зони, встановленої до 1 січня 2028 року, визначається відповідно до:

плану зонування (щодо земельних ділянок у межах населених пунктів, на які не затверджений детальний план території);

генерального плану населеного пункту (у разі відсутності плану зонування та щодо земельних ділянок у межах населеного пункту, на які не затверджений детальний план території);

детального плану території;

містобудівної документації регіонального рівня (щодо земельних ділянок за межами населених пунктів, на які не розроблено детальний план території).

Згідно п. 27 перехідних положень Земельного кодексу України під час дії воєнного стану районна військова адміністрація, у період, коли функціонування Державного земельного кадастру призупинено на всій території України, здійснює державну реєстрацію зміни цільового призначення земельної ділянки у Книзі реєстрації землеволодінь і землекористувань [9].

Таким чином, зміна цільового призначення земельної ділянки потребує проходження певної процедури, визначеної положеннями ст. 20 із врахуванням п. 23 та 27 перехідних положень Земельного кодексу України, та можлива лише коли попередньо вже існувала певна категорія земель, вид цільового призначення та не пов'язана з фактом накладання земельних ділянок.

Згідно з вищевикладеним, доцільно розглянути приклад експертного дослідження питання щодо помилкового уявлення про зміну цільового призначення земельної ділянки при її накладанні на іншу земельну ділянку.

На вирішення експертизи за експертними спеціальностями 10.7 «Розподіл земель та визначення порядку користування земельними ділянками» та 10.20 «Дослідження з питань землеустрою» експерту поставлені наступні питання:

1. Чи накладається земельна ділянка 1 із земельною ділянкою 2 відповідно до документів із землеустрою на ці земельні ділянки?

2. Чи змінено та затверджено цільове призначення земельної ділянки 2, яка була сформована за рахунок земельної ділянки 1, відповідно до вимог земельного законодавства та інших нормативних документів з питань землеустрою та землекористування? Якщо ні, то в чому полягають невідповідності?

Щодо першого питання, використовуючи координати земельної ділянки 1 та земельної ділянки 2 із документацией із землеустрою експертом виконано побудову цифрової моделі земельних ділянок в програмному комплексі «Autodesk AutoCAD». У результаті зіставлення координат експертом було встановлено, що земельні ділянки 1 та 2 накладаються між собою, земельна ділянка 2 повністю знаходиться в межах земельної ділянки 1. Накладання земельних ділянок 1 (межі окреслені зеленим кольором) та 2 (межі окреслені синім кольором) графічно відображено на рис. 1 та позначено червоним штрихуванням.

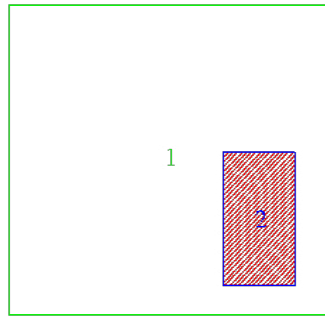

Рис. 1

Щодо другого питання, виходячи із ч. 1 ст. 20 Земельного кодексу України зміна цільового призначення земельної ділянки можлива лише коли попередньо вже існувала певна категорія земель та/або вид цільового призначення [9].

Земельна ділянка 1 відноситься до категорії земель: землі житлової та громадської забудови та виду цільового призначення: для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), натомість земельна ділянка 2 відноситься до категорії земель: землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення та виду цільового призначення: 14.02 Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної та теплової енергії відповідно до наданих на дослідження матеріалів.

У наданих на дослідження матеріалах відсутні дані про цільове призначення земельної ділянки 1 попередньо відмінне від категорії земель: землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення та виду цільового призначення: 14.02 Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної та теплової енергії.

Також у наданих на дослідження матеріалах відсутні будь-які документи, що посвідчували б зміну цільового призначення та у яких би зазначалось інше чи відмінне від існуючого цільове призначен-

ня земельної ділянки 2.

Таким чином, експерт дійшов висновку, що цільове призначення земельної ділянки 2, яка була сформована за рахунок земельної ділянки 1, відповідно до вимог земельного законодавства та інших нормативних документів з питань землеустрою та землекористування не змінювалось та не затверджувалось, оскільки виходячи із положення ч. 1 ст. 20 Земельного кодексу України зміна цільового призначення земельної ділянки можлива лише коли попередньо вже існувала певна категорія земель та вид цільового призначення [9], із матеріалів справи вбачається відсутність попередньо відмінного цільового призначення від існуючого.

В свою чергу, із матеріалів справи вбачається, що для земельної ділянки 1 цільове призначення, а саме: категорія земель «Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення» та вид цільового призначення «14.02 Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної та теплової енергії», було визначено єдиним та вперше.

Згідно з вищезазначеним прикладом експертного дослідження та аналізом норм земельного законодавства встановлено, що у разі накладання земельних ділянок не відбувається автоматична зміна цільового призначення однієї земельної ділянки на цільове призначення іншої, оскільки відповідно до земельного законодавства цільове призначення земельної ділянки змінюється за певною процедурою.

Разом з тим також можна зробити висновок, що все ж таки в реальному фізичному просторі дві земельні ділянки не можуть одночасно займати одну і ту ж саму територію та одночасно мати різне цільове призначення.

Висновки

Таким чином, проведений аналіз норм земельного законодавства та результатів експертного дослідження свідчить про відсутність правових підстав стверджувати, що накладання однієї земельної ділянки на іншу призводить до автоматичної зміни цільового призначення однієї земельної ділянки на цільове призначення іншої. Накладання земельних ділянок, як правило, зумовлене помилками у визначенні координат поворотних точок їх меж, що виникають найчастіше під час проведення землепорядних робіт або внесення відомостей до Державного земельного кадастру.

Водночас зміна цільового призначення земельної ділянки є самостійною юридичною процедурою, що здійснюється у визначеному законом порядку, передбачає наявність попередньо встановленого цільового призначення та не може відбуватися автоматично внаслідок просторового перетину меж земельних ділянок.

Отже, встановлення факту накладання земельних ділянок не

свідчить про зміну її цільового призначення, що визначає конкретний напрям її використання та правовий режим.

Разом із тим встановлено, що у реальному фізичному просторі дві земельні ділянки не можуть одночасно займати одну і ту саму територію та одночасно мати різне цільове призначення. Така ситуація можлива виключно на рівні відомостей Державного земельного кадастру і є наслідком технічних або документальних помилок, що підлягають усуненню у встановленому законодавством порядку.

Список використаних джерел:

1. Мисковець Н.О. Проблемні питання експертного дослідження накладання земельних ділянок. *Криміналістика і судова експертиза*. 2022. Вип. 67. С. 553–561. DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2022.67.56>.

2. Сіряченко І.І. Теоретико-прикладне визначення понять: «основне цільове призначення земель», «цільове призначення», «функціональне використання», «дозволене використання» земельних ділянок у земельному законодавстві України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2011. Вип. 4 (57). С. 117–126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlduvs_2011_4_16.

3. Харитонова Т.Є. До питання визначення цільового призначення земельної ділянки при укладанні договору емфітевзису. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2014. Вип. 26. С. 132–136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_26_3.

4. Белоусова Н. В. Аналіз законодавства України, яке регламентує складання проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки зі зміною її цільового призначення на землі промисловості. *Airport Planning, Construction and Maintenance Journal*. 2023. Вип. 1. С. 6–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/apcmj.2023.1.1>.

5. Гарашенко Д.Р. Поділ, об'єднання та зміна цільового призначення земельної ділянки як цивільний правочин. *Juris Europensis Scientia*. 2025. Вип. 3. С. 35–38. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v3.2025.7>.

6. Пархоменко М.М., Кандава Н. О. Проблемні питання цільового призначення земель в Україні. *Екологічне право*. 2021. Вип. 1–4. С. 56–61. DOI: <https://doi.org/10.37687/2413-7189.2021.1-4.9>.

7. Руденко Т.С. Проблема визначення існуючого цільового призначення земельних ділянок. *Часопис цивілістики*. 2017. Вип. 25. С. 107–111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Час_2017_25_24.

8. Смоленко Є.Г. Особливості зміни цільового призначення земельних ділянок у світлі судового захисту. *Право і суспільство*. 2024. № 6. С. 15–21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2024_6_5.

9. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 27.02.2026).

10. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 № 963-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text> (дата звернення: 27.02.2026).

11. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (дата звернення: 27.02.2026).

12. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення: 27.02.2026).

13. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру : постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.02.2026).

References:

1. Myskovets N.O. (2022). Problemni pytannia ekspertnoho doslidzhennia nakladannia zemelnykh dilianok [Problematic issues of the expert research of land plot imposition]. *Kryminalistyka i sudova ekspertyza*, 67, 553–561. DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2022.67.56> [in Ukrainian].

2. Siryachenko I.I. (2011). Teoretyko-prykladne vyznachennia poniat "osnovne tsilove pryznachennia zemel", "tsilove pryznachennia", "funktsionalne vykorystannia", "dozvolene vykorystannia" zemelnykh dilianok u zemelnomu zakonodavstvi Ukrainy [Theoretical and applied definition of the concepts "main purpose of land", "purpose", "functional use", "permitted use" of land plots in the land legislation of Ukraine]. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E.O. Didorenka*, 4(57), 117–126. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua> (accessed: 27.02.2026) [in Ukrainian].

3. Kharitonova T.E. (2014). Do pytannia vyznachennia tsilovoho pryznachennia zemelnoi dilianky pry ukladanni dohovoru emfitevzysu [On the issue of determining the intended purpose of a land plot when concluding an emphyteusis agreement]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo*, 26, 132–136. DOI: <https://doi.org/10.32782/apcmj.2023.1.1>. [in Ukrainian].

4. Belousova N.V. (2023). Analiz zakonodavstva Ukrainy, yake reglamentuie skladannia proiektu zemleustroiу shchodo vidvedennia zemelnoi dilianky zi zminoiу yii tsilovoho pryznachennia na zemli promyslovosti [Analysis of the legislation of Ukraine regulating the preparation of a land management project for the allocation of a land plot with a change in its intended purpose to industrial land]. *Airport Planning, Construction and Maintenance Journal*, 1, 6–13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apcmj_2023_1_3 (accessed: 27.02.2026) [in Ukrainian].

5. Garashchenko D.R. (2025). Podil, obiednannia ta zmina tsilovoho pryznachennia zemelnoi dilianky yak tsyvilnyi pravochyn [Division, unification and change of the intended purpose of a land plot as a civil transaction]. *Juris Europensis Scientia*, 3, 35–38. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v3.2025.7> [in Ukrainian].

6. Parkhomenko M.M., Kandala N.O. (2021). Problemni pytannia tsilovoho pryznachennia zemel v Ukraini [Problematic issues of the intended purpose of lands in Ukraine]. *Ekolohichne pravo*, 1–4, 56–61. DOI: <https://doi.org/10.37687/2413-7189.2021.1-4.9> [in Ukrainian].

7. Rudenko T.S. (2017). Problema vyznachennia isnuiochoho tsilovoho pryznachennia zemelnykh dilianok [The problem of determining the existing intended purpose of land plots]. *Chasopys tsyvilistyky*, 25, 107–111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2017_25_24 (accessed: 27.02.2026) [in Ukrainian].

8. Smolenko E.H. (2024). Osoblyvosti zminy tsilovoho pryznachennia zemelnykh dilianok u svitli sudovoho zakhystu [Peculiarities of changing the purpose of land plots in the light of judicial protection]. *Pravo i suspilstvo*, 6, 15–21. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.6.3> [in Ukrainian].

9. Zemelnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 25.10.2001 No. 2768-III [Land Code of Ukraine: Law of Ukraine dated October 25, 2001 No. 2768-III]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (accessed: 27.02.2026) [in Ukrainian].

10. Pro derzhavnyi kontrol za vykorystanniam ta okhoroною zemel: Zakon Ukrainy vid 19.06.2003 No. 963-IV [On state control over the use and protection of lands: Law of Ukraine dated June 19, 2003 No. 963-IV]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text> (accessed: 27.02.2026) [in Ukrainian].

11. Pro Derzhavnyi zemelnyi kadastr: Zakon Ukrainy vid 07.07.2011 No. 3613-VI [On the State Land Cadastre: Law of Ukraine dated July 7, 2011 No. 3613-VI]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (accessed: 27.02.2026) [in Ukrainian].

12. Pro zemleustrii: Zakon Ukrainy vid 22.05.2003 No. 858-IV [On land management: Law of Ukraine dated May 22, 2003 No. 858-IV]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (accessed: 27.02.2026) [in Ukrainian].

13. Pro zatverdzhennia Poriadku vedennia Derzhavnogo zemelnogo kadastru: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.10.2012 No. 1051 [On approval of the Procedure for maintaining the State Land Cadastre: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated October 17, 2012 No. 1051]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text> (accessed: 27.02.2026) [in Ukrainian].

Надійшла до редакції / Received: 20.03.2026

Отримана після доопрацювання / Received after revision: 23.04.2026

Прийнято до друку / Accepted for publication: 24.04.2026

Опубліковано / Published: 29.05.2026

Фінансування: відсутнє / Funding: none.

Конфлікт інтересів: автор(и) заявляє(ють) про відсутність конфлікту інтересів / Conflict of interest: the author(s) declare no conflict of interest.

Дотримання етичних норм: дослідження виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності / Ethical compliance: the study was conducted in accordance with the principles of academic integrity.

Дані дослідження: усі дані, необхідні для обґрунтування висновків, наведено у статті / Research data: all data necessary to substantiate the conclusions are presented in the article.